

ปัจจัยสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา

นางสาวรุ่งทิพ สุนทรโททก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-638-147-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COMMUNICATION FACTORS AFFECTING METHAMPHETAMINE
QUITTING DECISION OF SCHOOL YOUTH

MISS ROONGTHIP SUNDARODAKA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-638-147-4

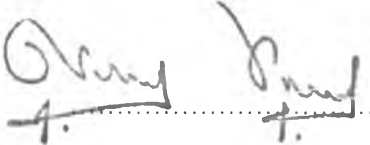
หัวข้อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา

โดย นางสาวรุ่งทิพ สุนทรโรทก

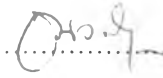
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

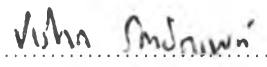
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญลือ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล)

.....กรรมการ
(คุณจิระวรรณ อยู่ดี)

รุ่งทิพ สุนทรโรทก : ปัจจัยสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา
(COMMUNICATION FACTORS AFFECTING METHAMPHETAMINE QUITTING DECISION
OF SCHOOL YOUTH) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ปวีณาต สถาปัตตานนท์ สโรบล, 140 หน้า.
ISBN 974 - 638 - 147 - 4

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า, ปัจจัยด้านสื่อ และปัจจัยของผู้รับสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา โดยนำแนวคิดปรากฏการณ์วิทยา มาใช้ในการศึกษา และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกนักศึกษา จากวิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี จำนวน 35 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ขั้นตอนการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา มี 4 ขั้นตอน คือ การรับรู้ การสำนึก การสารภาพ และการดำเนินการเพื่อยุติการเสพยาบ้า
2. สื่อบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนมากที่สุด ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน และอาจารย์ ในขณะที่สื่อมวลชนมีบทบาทเป็นตัวกระตุ้นชั่วขณะ กล่าวคือ สื่อมวลชนช่วยให้บุคคลได้รับรู้ และเกิดความตระหนักในขณะที่เปิดรับสื่อ ส่วนสื่อเฉพาะกิจมีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ่าน้อย
3. เนื้อหาสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า ได้แก่ เนื้อหาที่สร้างความกลัว เนื้อหาที่แสดงถึงความเศร้าโศก เนื้อหาที่แสดงถึงความโกรธ และเนื้อหาที่สะท้อนภาพชีวิตจริง
4. ปัจจัยผู้รับสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า คือ ความต้องการมีสุขภาพแข็งแรง , ความกลัวที่จะถูกจับกุม , ความต้องการให้เพื่อนยอมรับ ความต้องการอนาคตที่ดี และความปรารถนาให้พ่อแม่รักยิ่งขึ้น

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อผู้นิสิต รุ่งทิพ สุนทรโรทก
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ปวีณาต สถาปัตตานนท์ สโรบล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3971467828 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION
KEY WORD:

COMMUNICATION FACTORS / METHAMPHETAMINE QUITTING DECISION / SCHOOL YOUTH
ROONGTHIP SUNDARODAKA : COMMUNICATION FACTORS AFFECTING
METHAMPHETAMINE QUITTING DECISION OF SCHOOL YOUTH. THESIS ADVISOR :
PARICHART STHAPITANONDA SAROBOL, Ph.D. 140 pp. ISBN 974-638-147 4.

The purpose of this research is to study the stages of methamphetamine quitting decision ,the communication factors and the receiver factors affected methamphetamine quitting decision of school youth. By applying the phenomenology approach, the qualitative research was conducted. The depth interview with 35 students of Singburi Technical College was implemented.

The results are as follows:

1. Four stages in methamphetamine quitting decision of school youth include :
(1) perception (2) consciousness (3) confession (4) attempt to quit methamphetamine by oneself.
2. The most influential factor to quit methamphetamine of the school youth is Interpersonal media, including parents, friends, teachers. The mass media play only the attentive role in creating perception and awareness while the specialized media do not have any strong effect on methamphetamine quitting decision.
3. The message contents that affect methamphetamine quitting decision include fear , sad , anger and reality appeal.
4. Receiver factors affected methamphetamine quitting decision are good health, fear to arrest, friends' s acceptance, better future, love of the parents.

ภาควิชา Public Relations.....

สาขาวิชา Development Communication.....

ปีการศึกษา 2541.....

ลายมือชื่อผู้คิด..... อังทิพ สันศิริวิท

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... วิไลพร สันศิริวิท

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ ดร. ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ บุญลือ ซึ่งได้กรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคุณจีระวรรณ อยู่ดี ซึ่งได้กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์คำรบ วัชราคม ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี, อาจารย์นิทัศน์ นพแก้ว อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา, อาจารย์สมหมาย ศรประสิทธิ์, อาจารย์สำเร็จ ผ่าผิวดี รวมทั้งน้องๆ กลุ่มผู้นำเยาวชนชมรม "เพื่อนช่วยเพื่อน" ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 35 คน ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นอย่างดี ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไปจนสำเร็จในที่สุด

ขอขอบพระคุณ คุณไมตรี วิริยะ ผู้อำนวยการพิเศษด้านการป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับยาบ้าและแนะนำสถานที่ที่ทำการวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์เสาวลักษณ์ (สุนทรโรทก) สหอนุพงศ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสาริต ผู้ล่วงลับไปแล้วที่ได้สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้วิจัย รวมทั้งคุณแม่วาริน ครอบครัว "สุนทรโรทก" ทุกท่านกัลยาณมิตรทุกคนที่เป็นกำลังใจสำคัญของผู้วิจัยมาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ร.อ.วรชาติ มนตรี ร.น.

รุ่งทิพ สุนทรโรทก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	10
ปัญหานำวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การยอมรับพฤติกรรม.....	13
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรม.....	18
การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ.....	20
ทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม.....	30
ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคม.....	31
แนวคิดทฤษฎีอิทธิพลของสื่อ.....	32
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับยุทธวิธีของการสื่อสาร.....	38
แนวคิดตามหลักพระพุทธศาสนา.....	39
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าและยาเสพติด.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า	
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	48
	รูปแบบการวิจัย.....	48
	การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	49
	ขั้นตอนในการทำวิจัย.....	49
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
	การตรวจสอบคุณภาพ.....	51
	ความน่าเชื่อถือของการวิจัย.....	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4	ผลการศึกษาวิจัย.....	53
	ขั้นตอนการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า.....	54
	ปัจจัยด้านสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า.....	73
	คุณลักษณะของเนื้อหาสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า.....	83
	ปัจจัยผู้รับสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า.....	90
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
	สรุปผลการวิจัย.....	95
	อภิปรายผล.....	105
	ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา.....	115
	ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	118

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	120
ภาคผนวก.....	124
ภาคผนวก ก.....	125
ภาคผนวก ข.....	135
ประวัติผู้วิจัย.....	140

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	แสดงจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ใช้ยาเสพติดประเภทต่าง ๆ จำแนกตามภูมิภาค.....	2
2	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เสพยาบ้าจำแนกตามรายภาค.....	3
3	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เสพยาบ้า.....	4
4	แสดงจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2538	6
5	แสดงจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้าในสถานบำบัดรักษาทั่วประเทศ พ.ศ. 2535-2540 จำแนกตามอายุ.....	7
6	แสดงตารางวิเคราะห์การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ.....	26

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1	แสดงขั้นตอนการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา.....	54
2	แสดงการรับรู้จากวิทยาลัยผ่านทางวจนภาษาและอวจนภาษา.....	55
3	แสดงการรับรู้จากผู้ปกครองผ่านทางวจนภาษาและอวจนภาษา.....	60
4	แสดงการรับรู้จากเพื่อนผ่านทางวจนภาษาและอวจนภาษา.....	63